

W ramach VI Wrocławskiej Kampanii Przeciwko Przemocy „Biała Wstążka” ukazał się artykuł o roli kuratora sądowego w przeciwdziałaniu przemocy i realizacji procedury Niebieskie Karty. Autorką artykułu jest Pani kurator specjalista Joanna Poprawa z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, członkini Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Wrocławiu, certyfikowana specjalistka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (PARPA). Tekst został opublikowany na stronie portalu kurator.info, który jest partnerem realizowanej przez wrocławski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Kampanii „Biała Wstążka”.

Rola kuratora sądowego w przeciwdziałaniu przemocy i realizacji procedury Niebieskie Karty.

W Polsce głównym aktem prawnym regulującym kwestie przemocy w rodzinie jest Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dn. 29.07.2005r. oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Jedną z ważnych przesłanek, które niosą te akty prawne to idea przeciwdziałania przemocy w oparciu o interdyscyplinarne działania. Dzięki temu możemy patrzeć na zjawisko przemocy, które nie jest jednolite, z różnych perspektyw. Skuteczne działania na rzecz rodziny dotkniętej przemocą opierają się na współpracy służb i instytucji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tworzonych przez Zespół Grup Roboczych. Taka forma oddziaływania na rodzinę w kryzysie pomaga połączyć środki i kompetencje oraz możliwości poszczególnych służb w tym samym czasie. Daje możliwość działań interwencyjnych i pomocowych wobec rodzin uwikłanych w przemoc, a także zaopiekowania się osobami doświadczającymi przemocy w ramach jednego systemu rodzinnego. Interdyscyplinarność w procesie wyprowadzania rodziny z kryzysu, jakim bez wątpienia jest przemoc, daje również znacznie większe możliwości oddziaływania na sprawców. Reasumując: w grupie jest siła i moc, którą można przekazać tym, którzy ją utracili, czyli osobom doświadczającym przemocy. W grupie można zaprojektować skuteczną interwencję wobec sprawcy przemocy, a co najważniejsze ochronić dzieci, które są bezpośrednimi obserwatorami i zarazem ofiarami przemocy w rodzinie. Warto tutaj podkreślić, iż zgodnie z konwencją stambulską „ (...) dzieci są ofiarami przemocy domowej, również jako świadkowie (...)”. Dlatego też w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ustawodawca powołał Zespół Interdyscyplinarny w ramach którego poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Oświatą, Ochroną zdrowia, Organizacjami

Pozarządowymi jest również przedstawiciel Sądu w osobie kuratora sądowego rodzinnego i/lub kuratora dla dorosłych. Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupy Robocze, w których skład, w uzasadnionych przypadkach, **wchodzą również kuratorzy sądowi**. Uzasadnionym przypadkiem dla powołania do Grupy Roboczej kuratora sądowego jest sprawowany w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty” nadzór lub dozór kuratora. Grupy Robocze tworzone w indywidualnych przypadkach rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” pomagają uzyskać większy dostęp do informacji oraz umożliwiają ich wymianę wśród członków grupy, dają przede wszystkim możliwość dzielenia się zadaniami pomiędzy członkami grupy w zależności od kompetencji i instytucji jakie reprezentują, dają siłę i wsparcie osobom pomagającym, umożliwiają wieloaspektową pracę z rodziną oraz podejmowanie szybkich, niezbędnych i adekwatnych do bieżącej sytuacji rodziny działań. Interdyscyplinarne podejście do przypadków przemocy pozwala na systematyczne, spójne i jednolite działania na rzecz przerwania przemocy w rodzinie, wobec której działania te są podejmowane.

Kurator rodzinny, czy kurator dla dorosłych realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie:

- może być członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego;
- może być zapraszany do pracy w ramach grupy roboczej;
- jest zobowiązany do monitorowania realizacji zarządzeń sądu (nakaz opuszczenia lokalu, zbliżania się);
- może składać wnioski do sądu o odwieszenie wyroku lub cofnięcie warunkowego zwolnienia.

Kurator jest na pierwszej „linii frontu” w środowisku. Pomimo faktu, że **sam nie może wszcząć procedury Niebieskie Karty – kurator jest osobą, która często ten fakt dostrzega jako pierwsza. W takiej sytuacji zgłasza podejrzenie występowania przemocy służbom posiadającym kompetencje do wszczęcia tej procedury**. Powiadamia również Sąd w ramach swoich obowiązków służbowych o zaistniałej przemocy w rodzinie, a także podejmuje niezbędne działania, w tym interwencje, które mają na celu przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy.

Kurator jest jedną z osób, które mają szczególny wpływ na przeciwdziałanie i zatrzymanie przemocy w rodzinach, które są pod jego nadzorem lub dozorem. Wspiera i pomaga w ramach grup roboczych służby podejmujące działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej przemocą, również jako kurator dla dorosłych podejmuje interwencje wobec sprawcy. Niepodważalna jest jego rola i wpływ na proces zatrzymania przemocy. Kurator to jedno z najważniejszych ogniw systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.